פרסה מוכרח להיות שטח מגרש של פרסה, ובמחשבתך ובמוחך שגדלו רק ככף איש יכול אתה לצייר לך דמיון אף של עשר פרסאות וכדומה, והנך רואה איפה שמחשבה כשהיא לעצמה אינה באמת חושית גופנית, רק שנושאה על פניה ציור גופני וכאשר נגסה אנו בשכלנו להפריש זה מזה, הדמיון עם המחשבה, מן הצורה שחושבת ומצטיירת עליהם ציור שקבלו מן החושים אז תשאר מחשבה רוחנית שאין אנו רואים ומרגישים אותה, עד שנוכל לדעת ולאמר מהו.

אות ו: בכלל יש להתאונן על שהאדם כל כך שקוע בהרגל שלו, עד שאינו יכול לעזבו, וכשהוא מורגל לראות רק דברים גופניים במחשבתו דומה לו שהמחשבה גם בעצמה גופנית וחושית היא, אבל לא בענין הדמיון והמחשבה לבד טעית, רק גם בחושיך לא תהיה בטוח כל כך שהם גופניים מגושמים בהחלט כמו שאתה חושב, כי את חוש הראיה שמיעה וכו׳ בעצמם עוד לא ראית, רק את הדברים שחוש הראיה רואה או שומע, ובשעה שתסיר ממך דבר נראה או קול נשמע גם חוש הראיה ושמיעה יעלמו בך מבלי שתרגישם ותראם, ומי יודע איפא אם באמת חוש הראיה בעצמו גשמי ואי אפשר לו לראות רק דברים גופניים, או שביכולתו לראות הכל גם דברים בלתי גופניים, ועתה כיון שהבאת לפניו רק דברים גופניים הרגלתיו רק בראיה גשמית. וכבר דברנו מזה למה חכמת אדם תאיר פניו, וכל איש מכיר לפי ערכו בחבירו אם חכם או טפש אם איש זך או גס הוא, וראיה זו כבר אינה גופנית כי כחכם כטפש כזך כגס בשר אחד בפניהם. בכל ענין עלית האדם יש אבן נגף הזה שאי אפשר לו להתעלות מן הרגלו, ועד כמה שנרצה לבאר לו ועד כמה שנרצה להחכימו קשה לפעול אצלו שידע שהאמת הוא היפך מן זה שעיניו רואות ולהיפך הוא מכל הרגלו, עד שנולד מין עקשנות מוסתרה בלבו שלא יניח לזח את עצמו

כמלא נימא מידיעותיו הקודמות, ואיך נעלה את איש כזה ממעל לעולם ובשעה ששומע דברים כגון אלו שמכחישים את ההרגל שלו חושב הוא בלבו ומכריז מהו אומר שזה העולם אינו גשם, ועוד זאת שאת עצמי איני מכיר, משוגע איש הרוח.

זה עיקר החסרון, שאי אפשר לך להגדיל את מחשבתך למחשבה טהורה בלי ציור ודמיון גופני, מפני שמכל מחשבה שעולה במוחך אתה דורש דמות ציור ודמיון גופני, יען שאתה מורגל רק במחשבות כגון אלו ואם לאו אין זה מחשבה אצלך, ובאמת לא שנאמר שאין עולה בך מחשבה בלתי בעלת ציור כלל, עולה היא, רק כיון שבדעתו של אדם יש כח מבקר שמבקר ומגיה את כל מחשבות האדם, ואותה שאינה דומה ומשתוה למציאות העולם נראית בעיניו למזויפה ורודפה ומשמידה מן מוחו, כמו שרואים שבמוחו של הילד עולות גם מחשבות אי־אפשריות למשל שיעוף בכנפים וכו׳, והגדול שכח הביקור אשר במוחו נתגדל אין מחשבה כזו באה במוחו מפני שכח המבקר שנתגדל בו משוה את מחשבתו ומעריכה עם דברי העולם שרואה ושומע, וכל מחשבה מזויפה מגרש ומכחש עד שדומה לו להאיש שלא בא כלל וכלל בו, מפני שכל כך נתגדל בו כח המבקר וכל כך ממשלתו על מח האדם עד שהוא מונע ומפחיד את כל מחשבה מזויפה לדרוך על מפתן מחשבתו, והאיש אינו מרגיש את כח המבקר רק דומה לו שמעצמו אין מחשבות הללו באות בו. ועתה לענין דידן לא שאין בך מחשבה נקיה מן הציורים הגופניים, עולות הן בך, רק כיון שהמבקר שבמחך מורגל כל כך רק במחשבות עם ציורים, ורודף ומגרש הוא את כל מחשבה טהורה ממך, ואתה שאת כח המבקר אינך מרגיש כנ״ל דומה לך שאין שום מחשבה ודמיון בלתי מצויר ונאחז בצורה גופנית נמצא בך כלל. ובאמת האיש שנקבע בו כבר שמחשבה אמיתית אי אפשר לה להתדמות לצורת העולם.

וגידל והרחיב בו את מחשבה הנקיה, אז בעת עלות בו מחשבה זו חושב ומדמה ורואה לפי מצבו את הקדושה ואת כסא הכבוד של שורש וחוצב נשמתו ואין צורה גופנית חסרה לו ומונעת את מחשבתו, ורק אם רוצה הוא לחקור אחרי מחשבתי מה אני חושב ורואה, חקירה זו נפילה היא, ואי אפשר לו להבין את עצמו ואת מחשבתו ודמיונו הקודם. כי מה היא הקירתו זו אחר מחשבתו אם לא שוב ביקור והתדמות המחשבה אל מחשבות וציורי העולם.

אות ז: אבל אל נא נדלג בפעם אחת כל כך הרבה אל מי שיש בו כבר זמני מחשבה טובה זו, כי רצוננו בזה להעלות בחברתנו את כל חברינו אל זמני קודש כאלו ולגלות גם בהם מחשבה טהורה. וכאמור, הביקור זה מה שרוצה ודורש מכל מחשבה התדמות אל כל מחשבות העולם זוהי מניעה גדולה שמונעת את האדם מכל מחשבה נקיה, אף ההתעוררות של קדושה ותפלה טהורה, והאם אין זאת עיקר סיבת פגם האמונה, יראה ואהבה ג"כ.

כבר התנצל אברך לפני ואמר, אם הייתי יכול לצייר לפני איזה דמות בשעה שאני עומד לפני השי"ת בתפלה הייתי מתעורר פשוט על כל פנים כמו מי שמבקש ומתחנן לפני הכל יכול שיש בידו להושיע לי, או שהייתי מזדעזע ומרתת מן המחשבה והציור בעצמו שאני עומד לפני כסא הכבוד, אבל כיון שאסור לצייר לי שום דמות וציור ורק ידיעה יש לי שאני יודע שעומד אני לפני ד', ידיעה שהיא בלא מחשבה, ובלא מחשבה אי אפשר לי להתעורר אם לא באה ההתעוררות מעצמה, ומכל שכן שאוכל עוד להתמיד בהרגשות התלהבות, זה אי אפשר לי כלל. ומי יודע אם לא היתה זאת גם יסוד וסיבת חטא הערב רב, שאמרו עשה לנו אלהים שילכו לפנינו, ושנראהו, רק הם הרחיקו ללכת ולבקש לא ציור מחשבה בלבד

רק גם דמות בפועל, ועוד התטפשו לרצות דמות אלהי מצרים, רח"ל. וכיון שיסוד חברתנו הוא שלא לגער ולגזור סתם על האיש עשה כך וכך כי או שלא ישמע לנו או שיראה את עצמו לאמור שיש לו מחשבה טובה והתעוררות, ואין לו, כי באמת גם כולם רוצים להיות טהורי לב ובני עליה רק שאי אפשר להם להתעלות מן רפשם כנ"ל, וכל יסוד חברתנו הוא להרכין את הכתף למקום נמיכיות החברים עד כפות רגלי נפשם וגופם, ומשם להעלותם באמצעים מתאימים להם, לכן נראה נא גם להם תקנה ועצה איך להרגילם כפי מצבם. לכן האיש במצב כזה בראשית גידול והתרחבות מחשבתו יסמוך את עצמו על הראב"ד ז"ל שמשיב על הרמב"ם ז"ל פרק ג' מהלכות תשובה הלכה ז' וזה לשונו: א"א ולמה קרא לזה מין כמה גדולים וטובים וכו' הלכו בזו המחשבה וכו'. ועל פי פשוט קשה להבין את דברי הראב"ד ז"ל הלא מקרא מלא הוא, כי לא ראיתם כל תמונה' וכדומה. ועיין בכסף משנה שם קושייתו, ולפי הנ"ל לא שאמר הראב"ד ז"ל שיטעה האיש לאמור שיש ח"ו למעלה שום תמונה, חס מלהזכיר, אבל כנ"ל באמת ידע האיש שהשם יתברך אינו בעל שום תמונה ח"ו רק הוא הקרוץ מחומר איש מגושם בעל תמונה מצייר לו זאת, כדי שתוכל מחשבתו להאחז ולהתגדל ולהתרחב, וכאשר יעזור לו ד' ותתחזק מחשבתו ותוכל לחשוב בד' מחשבה חזקה ונקיה, ודמיון ניצוץ נבואה יתגלה לו, אז התמונה הציור גופני הזה ממילא יתבטלו, ויוכל לצייר לו בעת תפלתו שעומד לפני ד' ית' ולפני כסא כבודו ענין כדי לשבר את האוזן וכדי לשבר המחשבה מה שיכולה לחשוב ולדמות. וגם אתה חבר החברייא בשעת הדחק צייר לך שאתה עומד לפני כסא כבודו ואתה מתפלל ומבקש ממנו ית' פשוט כבן שבוכה ומתחנן מאביו רחם נא עלי אבי, כבר אי אפשר לי לסבול נדודי הגוף ועזיבת הרוח, ומן העת אשר